

Forfatter: Møller, Poul Martin

Titel: Udrag fra Skrifter i Udvalg

Citation: Møller, Poul Martin: "Skrifter i Udvalg", i Møller, Poul Martin: *Skrifter i Udvalg*, udg. af HANS BRIX ; SOPH. MICHAËLIS ; CARL S. PETERSEN ; POUL TUXEN , 1930, s. 408.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-moeller01val-shoot-idm140426996041728.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Skrifter i Udvalg

Hans og Trine. Dialogen »Hans og Trine« blev først trykt i den af den unge Skuespillerinde Elisa Beyer udgivne Nytaarsgave for 1826 Gefion og derefter optaget i Profts Conversationsblad 1826, andet Kvartal Nr. 9. I samme Blad Nr. 22 læses en Beretning om Frydendals Deklamatorium paa Hofteatret d. 12. Februar 1826, hvor den lille Scene, opført af C. N. Rosenkilde og den 13-aarige Johanne Louise Pätges, »gjorde, som man kalder det, *furor*«. Herfra overførte Heiberg Figurene til Vaudevillen »Aprilsnarrene«, som en Maaned senere indleveredes til Teatret. Benævnelsen Fru Planes Institut, som forekommer et Par Steder i Dialogen og i Aprilsnarrene 28. Scene, er naturligvis fingeret ligesom Haandskriftets *Svanes*; en Madam Svane i Snaregaden var ingen Lærermor, men en velhavende Bryggerenke. Hofboghandler Stadthagen, der nævnes i sidste Linje af Sonetten, havde i Klædeboderne et Lejebibliotek, der især var vel forsynet med oversat Morskabslæsning. I Fortsættelse af den foregaaende Samtale - som Forfatteren i Haandskriftet ses at have afbrudt i den rigtige Følelse, at Situationen ikke gav Stof til mere - giver denne Dialog en gennemført Karakteristik af de Talende efter deres Sprogbrug, hvorved Digtet, der vistnok har det samme personlige Motiv som Visen om Torbisten og Fluen (S. 10) og Krøniken om Eyvind Skaldaspiller (S. 156 ff), har faaet en fuldkommen objektiv Holdning. Udtryksmaaden er hos Hans udpræget mandlig-romantisk: favne, Niding, Træf mig, Flamme! hos Trine ligesaa afgjort kvindeligrealistisk: Ærkesvin, Abekat, Pli. Til den første Stil hører i Digtets første Linje Udraabet »Skønne Sol for alle Sole!«, der ikke gælder Trine, men, som det fremgaar af den anden Linjes oprindelige Form: »Siden her jeg ser min Glut« efter latinsk Forbillede (*Sol præter soles!*) den lykkelige Dag, da de mødes. Til det realistiske Kvindesprog hører »megen Uforstand« - som dog tillige er græsk (πολλὴ ἄγνοια hos Platon) - og især Ordet »Buksemand«, som Poul Møller bruger paa egne Vegne i »Optegneiser 409 fra Kinarejsen« som et homerisk Kendingsnavn til »en lille Pog, der efter Udseende nylig havde faaet den Lykke at gaa med Bukser«. (Heraf kan vistnok sluttes, at Scener i Rosenborg Have er skrevet ikke længe efter Optegnelserne.)